

Læknakórinn varð til á nóinu þegar afmælisnefndin kallaði eftir söngglöðum röddum kolleganna. Einn tveir og þingó, og það voru mættir 70 læknar, og þurfu bara þrjár æfingar. Árni Harðarson leiddi þau gegnum fjögur lög, viðtökurnar voru skínandi góðar og almennt er talið að kórinn sé hér með orðinn einn af stofnunum í Læknafélaginu. Myndir Védís.

Læknisfræði í þátíð, nútíð og framtíð

Hundrað ára afmæli Læknafélags Íslands setti sterkan svip á Læknadaga í ár

■ ■ ■ Hávar Sigurjónsson

Læknadagar nú í þriðju viku janúar voru geysilega vel sóttir að sögn Margrétar Aðalsteinsdóttur skrifstofustjóra Læknafélags Íslands en hún hefur haldið utan um skráningar og skipulag Læknadaganna mörg undanfarin ár og hefur því góða yfirsýn yfir hvernig þeir hafa þróast.

„Skráning á Læknadaga var mjög góð og betri en í fyrra en það var fyrst og fremst þátttakan í einstökum málþingum sem fór fram úr björtustu vonum,“ segir Margrét. „Málþing voru í heildina mjög vel sótt og í nokkrum tilvikum urðum við að loka því ekki komust fleiri inn og starfsmenn Hörpu voru farnir að tvístíga yfir fjöldanum.“

Undir þetta tekur Sólveig Jóhannsdóttir framkvæmdastjóri Læknafélagsins og segir að Læknadagarnir hafi heppnast afskaplega vel og hún hafi fundið fyrir mikilli ánægju meðal þátttakenda. „Dagskráin

Hallgrímur Kjartansson, Kristinn Þorbergsson og Hannes Hrafnkelsson.

Afmælisdagskrá LÍ lauk með tónlistarveislu í Eldborg. Guðmundur Óskar Guðmundsson stýrði henni og meðal annarra sem fram komu var Sigríður Thorlacius.

Astríður Stefánsdóttir siðfræðingur og Birgir Jakobsson landlæknir, voru frummælendur á vel sóttu málþingi um oflækningar sem Alma Möller stýrði.

Ingólfur Kristjánsson, Jörundur Kristinsson og Jón Snædal voru kampakátir með Læknadaga.

Gunnar Helgi Guðmundsson og Elinborg Bárðardóttir heimilislæknar.

Eyjólfur Örn Jónsson sálfræðingur umkringdur geðlæknunum Halldóru Jónsdóttur, Ferdinand Jónssyni og Nönnu Briem.

var sérstaklega fjölbreytt og höfðaði jafnt til sérfræðinga á ákveðnum sviðum og breiðari hóps alls almennings. Það sýnir þátttöku í mjög sérhæfðum málþingum og einnig þeim sem opin voru almenníngi. Þeir læknar sem ég talaði við höfðu sérstaklega orð á því hvað dagskráin var fjölbreytt og óvenju margir sóttu viðburði alla dagana,“ segir Sólveig. Hún bendir einnig á hversu mikilvægu félagslegu hlutverki Læknadagarnir gegna en fyrir marga lækna er þetta kærkomið tækifæri til að hitta kollega í öðrum sérgreinum og kynna sér hvað er efst á baugi.

Af vel sóttum málþingum má nefna Mótun heilans og Skjánotkun barna þar sem fylltist allt útúr dyrum og urðu allmargir frá að hverfa og sama er að segja um málþing um geðheilbrigði og samfélag sem opið var almenníngi. Er ljóst að skipuleggjendur hittu þar naglann beint á höfuðið.

Einnig má nefna málþing um Of-lækningar, Skipulag borga og bæja þar sem borgarstjórinn og læknirinn Dagur

Ungliðar áttu glaðbeitta fulltrúa á staðnum.

Tveir góðir sem hafa engu gleymt.

Páll Ásmundsson var gerður að heiðursfélaga LÍ á Læknadögum. Hann var um skeið ritstjóri Læknablaðsins og hefur verið velgjörðamaður þess ár og síð. Blaðið samfagnar með honum og fjölskyldu hans.

Magnús Gottfredsson ritstjóri Læknablaðsins flutti afburða skelegga tölu um spænsku veikina 1918 á þingi Félags áhugamanna um sögu læknisfræðina.

B. Eggertsson var einn frummælenda. Skjánotkun barna vakti áhuga margra og var hver stóll setinn. Einnig nýtur gagnvirka málþingið um tilfelli af Barnadeild Landspítalans sívaxandi vinsælda og var fullt útúr dyrum. Vinnubúðir þar sem fjöldi þátttakenda var takmarkaður fylltust strax og biðlistar mynduðust en að lokum komust þó nær allir að sem vildu.

Það sem setti þó sterkastan svip á Læknadagana í ár var 100 ára afmæli Læknafélags Íslands sem fagnað var með veglegri afmælishátíð í Eldborgarsalnum á opnunardeginum. Var hátíðin opin almenningi og dagskráin fjölbreytt; fróðleg og fagleg erindi um læknisfræði og lýðheilsu auk kynningar á starfsemi samtakanna Læknar án landamæra. Bretinn Anthony Costello barnalæknir hjá WHO hélt frábæra tölu um heilsufar, mengun, loftslagsbreytingar og misskiptingu auðs, - hún var snjöll, vel flutt og sannarlega hrollvekjandi. Andri Snær Magnason flutti hugvekju um samspil heilsufars og náttúru eins og honum einum er lagið og síðan tók við glæsileg tónlistardagskrá þar sem Sigríður Thorlacius, Sigurður Guðmundsson og Valdimar ásamt hljómsveit leiddu áheyrendur í gegnum syru þekktra íslensk sönglaga frá liðnum áratugum. „Þetta var einstaklega vel heppnað og aðsókn fór framúr björtustu vonum okkar,“ segir Sólveig framkvæmdastjóri.

Brynjólfur Mogensen, Þórarinn Arnórsson, Lúðvík Ólafsson og Magni Jónsson.

Fimmtán lækmar voru gerðir að heiðursfélögum Læknafélags Íslands á stóru 100 ára afmæli-
ishátíðinni í Eldborg: Tryggvi Ás-
mundsson, Tómas Zoëga, Sveinn
Magnússon, Þorbjörn Jónsson,
Páll Ásmundsson, Sigurður V.
Sigurjónsson, Katrín Fjeldsted,
Sigurður Guðmundsson, Jón Sig-
urðsson, Guðmundur Björnsson,
Birna Jónsdóttir, Guðmundur I.
Eyjólffsson, Guðmundur Odd-
son, Haukur Heiðar Ingólfsson og
Jóhann Heiðar Jóhannsson.

Tónlist átti þó eftir að hljóma meira á Læknadögnum því Óttar Guðmundsson ásamt Karlaórnurum Fóstbræðrum og Hildigunni Einarasdóttur sópransöngkonu fluttu dagskrá helgaða tónskáldinu og lækninum Sigvalda Kaldalóns á þriðju-dagskvöldinu. Var það endurtekinn flutningur frá fyrra ári sem segir sitt um vinsældirnar. „Þetta var svo flott dagskrá að það var eiginlega synd að RÚV var ekki á staðnum til að taka upp og flytja síðar í sjónvarpinu,“ segir Sólveig.

Áhorfendur troðfylltu Norðurljós og þeirra á meðal var Auðólfur Gunnarsson læknir. Hann sendi *Læknablaðinu* eftirfarandi frásögn og vísu af þessu tilefni:

Vísan varð til á fögru sumarkvöldi, þegar við Unnur kona mín gístum, ásamt Jóni G. Stefánssyni og Helgu Hannesdóttur geðlæknunum, í læknisbústað Sigvalda Kaldalóns að Árnesi á Snæfjallaströnd, sem þá hafði verið gerður upp nýlega fyrir bændagistingu. Eigandi jarðarinnar hafði farist veturinn áður í hræðilegu flugslysi í Ljósufjöllum á Snæfells-

Björn Hjálmarsson, Ingibjörg Eva Þórisdóttir, Katrín Davíðsdóttir, Eyjólfr Örn Jónsson og Óli Örn Atlason – frummælendur á þinginu um skjánotkun barna og unglunga, og Katrín stýrði fundi. Efnið var bæði ógnvekjandi og áhugavekjandi, - nær því hvert mannsbarn er öllum stundum á netinu, - hvaða afleiðingar hefur það í alvörunni?

Upplýsingar um mæðradauða og keisaraskurði á heimsvísu, úr gögnum WHO sem Costello sýndi afmælisgestum.

Ólafur Guðlaugsson smítsjúkdómalæknir talaði um land og lýð í spænsku veikinni 1918. Nútíminn var þá kominn með annan fótinn til landsins með kvikmyndahúsum og blaða- og tímaritaútgáfu og þá var þessi mynd til dæmis í bíó í Reykjavík: Hearts Afire með stórstjórnunni Clara Kimball Young. Hann ræddi líka almennt um flensur og ýmis fár, og þann viðbúnað sem til er hælendis ef slík vá kæmi upp aftur.

Dagskrá um Sigvalda Kaldalóns lækni og tónskáld sló í gegn. Óttar Guðmundsson sigldi snilldarlega gegnum líf Sigvalda og þátt Læknafélagsins, Guðmundar Hannessonar og Jónasar frá Hriflu í því. Aðalheiður Þorsteinsdóttir, Hildigunnur Einarsdóttir og sjálfir Fóstbræður undir stjórn Arna Harðarson sungu lög Sigvalda sem er þjóðinni svo kær og hjartabundin. Myndin sýnir stemmningu dagskrárinnar og Fóstbræður sem eru hugfangnir af Hildigunni að syngja Ave María.

Kvensjúkdóma- og fæðingarlæknar: Arnar Hauksson, Ósk Ingvarsdóttir og Kristín Andersen.

nesi. Jörðin ásamt húsum var því til sölu. Ég var þess fýsandi, að Læknafélagið keypti jörðina og byggði þar upp aðstöðu fyrir félagsmenn sína þeim til útivistar og yndisauka og að heiðra með því minningu Sigvalda Kaldalóns. Ég fékk litlar undirtektir og aðrir aðilar hreptu hnossið.

Þar sem lækniir töfratóna
tældi fram af gígjustrengjum,
úthafssælur, einn að lóna,
yrkir ljóð sín horfnum drengjum.

Stofnfundur nýs stéttarfélags, Félags sjúkrahúslækna, var haldinn á miðjum Læknadögum og voru þar samþykkt lög hins nýja félags og kosin þess fyrsta stjórn. Eru því gerð ítarlegri skil annars staðar í blaðinu.

Afmælis Læknafélags Íslands var einnig minnst með málþingum um sögu Læknafélagsins og sögu lækninga á Íslandi sem er líkast til jafnlöng búsetu í landinu og er Hrafn Sveinbjarnarson þekktastur fyrir lækningar sínar á tímum sögu-aldar. Tengingu bókmennta og lækninga voru síðan gerð skil

Ólafur Bjarnason og Einar Ólafsson.

Margrét Sjöfn Torp, Andri Snær Magnason, Magni Jónsson lungnalæknir og eitt barnabarn. Erindi Andra Snæs á afmælishátíðinni um tímann og vatnið var mjög áhrifamiklað.

Á málþinginu um spænsku veikina talaði Sjón um verðlaunabók sína Mánastein (2013). Bókin er algert metfé, gerist í Reykjavík haustið 1918. Söguhetjan er Máni Steinn, munaðarlaus strákur sem elst upp hjá ömmu sinni, og er á jaðri samfélagsins einsog nafn hans ber með sér. Kvikmyndir, samkynhneigð, far-sóttin í bænum, fullveldið, lækniþjónusta – þetta eru allt ráðandi öfl í sögunni. Á málþinginu töluðu líka Magnús Gottfredsson og Ólafur Guðlaugsson, og Haraldur Briem mætti til að hlýða á lærisveina sína.

á málþingi sem helgað var sársauka eins og hann birtist í bókmenntum okkar og stóð Dagný Kristjánsdóttir prófessor fyrir því. Sérstakt málþing var helgað spænsku veikinni er geisaði hér afmælisárið 1918 og kom fram í máli Magnúsar Gottfredssonar smitsjúkdómalæknis að þetta var mannskæðasti faraldur sem gengið hefur yfir heimsbyggðina.

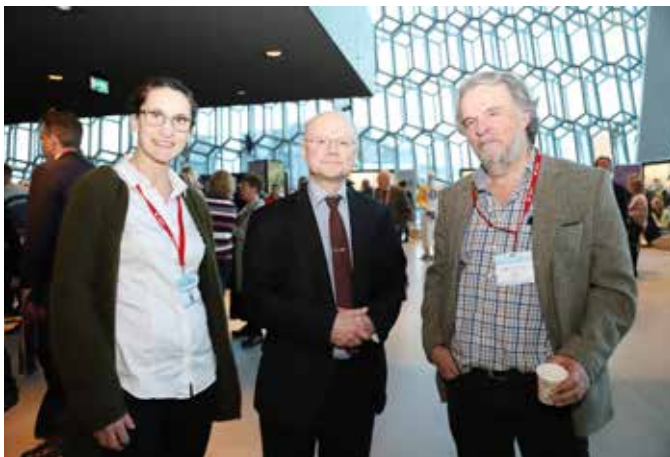
Greinilegt var að málþing um misnotkun ópióða og lyfseðilsskyldra lyfja vakti áhuga margra og varð tilefni langrar greinar Guðrúnar Hálfðanardóttur blaðamanns í *Morgunblaðinu*. Þá var fjallað um lyfja- og áfengisvanda aldraðra á sérstöku málþingi og kom skýrt fram að vandinn er stærri en menn gera sér almennt grein fyrir og full ástæða til að vekja máls á honum. Skjánotkun barna er áhyggjuefni margra foreldra og forráðamanna barna og fylltist málþing um efnið útúr dyrum. Þar var reynt að setja

Helgi Sigurðsson, Óttar Guðmundsson, Birgir Jakobsson, Eiríkur Jónsson, Ólöf Garðarsdóttir og Vilhelmina Haraldsdóttir, - þau voru burðarásar á málþingi um íslenska lækna í 1000 ár. Félag áhugamanna um sögu lækni-fræðinnar ræðst ekki á garðinn þar sem hann er lægstur.

fingurinn á hvernig mætti bregðast við þessum vanda og takmarka notkun barna og unglunga af snjalltækjum og tölvum. Þar brennur vandinn sérstaklega á skólastjórnendum sem telja sig ekki hafa rétt til

að banna notkun snjalltækja í skólunum. Í pallborðsumræðum kom fram að heilbrigð skynsemi væri líklega besta vopnið í þessari baráttu, foreldrar ættu að setja gott fordæmi með því að draga úr eigin notkun

Fulltrúar Blóðbankans: Anna Margrét Halldórsdóttir og Þorbjörn Jónsson heiðursfélagi í LÍ, og Kristján G. Guðmundsson heimilislæknir.

Ingunn Benediktsdóttir, Ferdinand Jónsson, Andri Snær, Páll Matthíasson og Högni Óskarsson: geðlæknar taka rithöfundinn tali.

Keppnisliðin voru tvö að vanda, og svöruðu af öryggi og festu eftir að tæknimál komust í lag og Kristján Guðmundsson byrjaði að dengja yfir þau spursmálum

slíkra tækja og verja meiri tíma með börnum sínum. Óhætt væri að setja reglur en boð og bönn væru þó líklega til þess eins að brjóta þau.

Hádegisfundur um áhrif lakkrís á heilsu manna vakti áhuga margra og sama er að segja um oflækningar sem voru viðfangsefni málþings þar sem rætt var um ýmsar hliðar þessa vandamáls hinna hátæknivæddu samfélaga. Birgir Jakobs-son landlæknir var meðal frummælenda og sagði að vísbendingar væru um oflækningar í einkarekinni heilbrigðisþjónustu. Hann sagði ástæðurnar margþættar en greiðslukerfið hefði trúlega haft þýðingu. Lokaorð hans voru þau að „Oflækningar geta skaðað sjúklinga og taka „resúrta“ frá öðrum mikilvægum sviðum einsog fyrirbyggjandi aðgerðum og lýðheilsustarfi.“

Að lokum má segja að dagskrá Læknadaganna hafi vakið verðskuldaða athygli fjölmiðla þar sem umfjöllun var á hverjum degi í einum eða fleiri miðli og segir Sólveig Jóhannsdóttir að Læknadagarnir hafi sannarlega náð tilgangi sínum að vera í senn öflug fagráðstefna lækna-stéttarinnar og upplýsandi fyrir almenning um lýðheilsu og jafnframt að vekja athygli á mikilvægi læknisfræðinnar í nútímasamfélagi.

Þessar stúlkur munu erfa landið og læknislistin verður í öruggum höndum þeirra í framtíðinni.

Sveinn Magnússon - ánægður með að vera heiðursfélagi í LÍ.

Elisabet Reykdal Jóhannesdóttir húð- og kynsjúkdómalæknir og Kristín Huld Haraldsdóttir skurðlæknir.